

Εκπαιδευτήρια «Ο Απόστολος Παύλος»

Γυμνάσιο

Πρόγραμμα Υποτροφιών

Πυλαία 12 Μαΐου 2018

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Επώνυμο:			
Όνομα:			
Πατρώνυμο:		Τηλέφωνο:	
Σχολείο στο οποίο φοιτώ:			

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Σπάνια ζουν σήμερα τρεις γενιές κάτω από την ίδια στέγη. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις οι παππούδες και οι γιαγιάδες δεν βλέπουν τα εγγόνια τους, παρά λίγες φορές τον χρόνο. Και οι φορές αυτές δεν αρκούν για τη δημιουργία μιας έντονης σχέσης. Κρίμα, γιατί οι παππούδες και οι γιαγιάδες έχουν συχνά την ικανότητα να επιδρούν θετικά στην ανάπτυξη του παιδιού.

Ο παππούς και η γιαγιά έχουν διαφορετική ηλικία από τον πατέρα και τη μητέρα. Με άλλα λόγια, έχουν μια διαφορετική ιστορία από αυτούς. Όταν διηγούνται ιστορίες από τα παλιά, τα παιδιά αποκτούν μια εικόνα για το παρελθόν, που είναι δύσκολο να το μάθουν από τους γονείς τους: «Τότε δεν υπήρχε ψυγείο και κεντρική θέρμανση και κάποτε δεν ήξεραν τι σημαίνει αεροπλάνο». Μέσα από διηγήσεις αυτού του τύπου, το παιδί μαθαίνει να συγκρίνει το παρελθόν με το παρόν και συλλαμβάνει την έννοια «χρόνος».

Ο παππούς και η γιαγιά είναι συνήθως πιο ήρεμοι, πιο έμπειροι και πιο υπομονετικοί από τους γονείς. Η γιαγιά, που έχει στην πλάτη της την ανατροφή και το μεγάλωμα των δικών της παιδιών, έχει μάθει πια ότι η **ψυχραιμία** είναι ο καλύτερος τρόπος για να αντιμετωπίσει κανείς ένα μικρό αντάρτη.

Δεν είναι υπερβολή να ισχυριστεί κανείς ότι ο παππούς και η γιαγιά μπορούν **να συντελέσουν** στο να γίνει το εγγόνι τους εξυπνότερο. Όχι επειδή τα καταφέρνουν με το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά επειδή η ηρεμία και η σιγουριά τους βοηθά το παιδί να ξεπεράσει τα προβλήματά του και να συγκεντρωθεί στα μαθήματά του. Πολλοί δάσκαλοι έχουν παρατηρήσει ότι τα παιδιά που έχουν στενή σχέση με τον παππού και την γιαγιά τους τα καταφέρνουν συχνά καλύτερα στο σχολείο.

Όλα αυτά είναι ωραία και καλά, θα σκεφτούν μερικοί γονείς, αλλά δεν ισχύουν για τη δική μας οικογένεια. Στη δική μας περίπτωση, η γιαγιά και ο παππούς ζουν πολύ μακριά και δεν μπορούμε να τους βλέπουμε συχνά. Και δεν είναι μόνο αυτό, πολλοί είναι σήμερα οι παππούδες και οι γιαγιάδες που αρνούνται τον ρόλο του γέρου και της γριάς και συνεχίζουν **απόητοι** τις επαγγελματικές και άλλες δραστηριότητές τους, εργασία, ταξίδια, κοινωνική ζωή. Με άλλα λόγια, πρόκειται για ανθρώπους που δεν έχουν καμία σχέση με την παραδοσιακή εικόνα, δηλαδή με τη γιαγιά που πλέκει και διηγείται παραμύθια και τον παππού που διαβάζει την εφημερίδα ξαπλωμένος στην κουνιστή του πολυθρόνα.

Πράγματι, οι παππούδες και οι γιαγιάδες της εποχής μας είναι πολύ συχνά άνθρωποι δραστήριοι, με χίλια δυο ενδιαφέροντα. Οι σημερινοί γονείς πρέπει να το συνειδητοποιήσουν. Αν ψάχνουν για τον παππού ή τη γιαγιά του παραμυθιού, δεν έχουν πολλές πιθανότητες επιτυχίας.

Ωστόσο, το πρόβλημα παραμένει. Τα παιδιά χρειάζονται έναν παππού ή μια γιαγιά, για να μπορέσουν να αναπτύξουν όλες τους τις συναισθηματικές και **διανοητικές** ικανότητες. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να μη στερήσει κανείς από τα παιδιά τον παππού ή τη γιαγιά τους.

Απόσπασμα από το Περιοδικό «Οικογένεια»

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Πώς επηρεάζει η παρουσία του παππού και της γιαγιάς την προσωπικότητα των παιδιών σύμφωνα με τις απόψεις του συγγραφέα του κειμένου;

(Μόρια 10)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Με βάση τα στοιχεία του κειμένου να παρουσιάσετε διαφορές ανάμεσα στους σύγχρονους παππούδες-γιαγιάδες και τους παραδοσιακούς.

(Μόρια 10)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Σε ένα κείμενο με πρόλογο-εισαγωγή, κύριο θέμα (δύο παραγράφους) και επίλογο-κλείσιμο να αναπτύξετε τα παρακάτω ερωτήματα:

- α) **Με ποιες δραστηριότητες μπορούν οι παππούδες και οι γιαγιάδες να αναπτύξουν δεσμούς επικοινωνίας με τα εγγόνια τους;**
- β) **Τι μπορούν να προσφέρουν τα εγγόνια στους παππούδες και τις γιαγιάδες;**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. Να συμπληρώσετε τους παρακάτω πίνακες που αναφέρονται σε λέξεις του κειμένου.

ΛΕΞΗ	ΣΥΝΩΝΥΜΟ
ψυχραιμία	
να συντελέσουν	
απτόητοι	
διανοητικές	

ΛΕΞΗ	ΑΝΤΩΝΥΜΟ
σπάνια	
έμπειροι	
αρνούνται	
παραδοσιακή	

(4 μόρια)

2. Να γράψετε **το πρώτο συνθετικό** των παρακάτω σύνθετων λέξεων στην πρώτη στήλη και να σημειώσετε με X σε ποιο **μέρος του λόγου** ανήκει στην κατάλληλη στήλη.

	α' συνθετικό	Ουσιαστικό	Επίθετο	Αριθμητικό
καλλιτέχνης				
μεγαθήριο				
γαιοκτήμονας				
πατροπαράδοτος				
μονομαχία				
διγενής				
χεροδύναμος				
τρισάγιο				

(4 μόρια)

3. Να γράψετε μία κυριολεκτική και μία μεταφορική φράση για καθένα από τα παρακάτω ρήματα.

Πληρώνω
Κυριολεξία
.....
Μεταφορά
.....

Μυρίζω
Κυριολεξία
.....
Μεταφορά
.....

(2 μόρια)

Δ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων βάζοντας το κατάλληλο επίθετο από την παρένθεση στον κατάλληλο τύπο:

(**δριμύς, αειθαλής, παρών, δέων, επιμελής, αλματώδης, απλανής**)

(5 μόρια)

Το κόμμα μας ήταν ..... σε όλους τους εθνικούς αγώνες.

Μίλησε στον ιερέα με τον ..... σεβασμό.

Η αντιπολίτευση άσκησε ..... κριτική στην κυβέρνηση.

Τα ..... δέντρα διατηρούν το φύλλωμά τους καθ' όλη τη διάρκεια του χειμώνα.

Η τεχνολογία πραγματοποίησε ..... πρόοδο κατά τον εικοστό αιώνα.

2. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το κατάλληλο ρήμα από την παρένθεση το οποίο να βάλετε σε χρόνο **αόριστο**:

(**συλλαμβάνομαι, προσάγομαι, συμβαίνει, καταρρέω, αναλαμβάνω, προάγομαι, μεταβαίνω**)

(5 μόρια)

Όσο έλειπες ..... συνταρακτικά γεγονότα.

Οι ύποπτοι που ..... από την αστυνομία .....
στη Γενική Ασφάλεια Αθηνών.

Η στέγη ..... από το βάρος του χιονιού.

Ο συνταγματάρχης ..... στον βαθμό του ταξίαρχου

3. Στο παρακάτω κείμενο να επισημάνετε **το μέρος του λόγου** στο οποίο ανήκουν οι υπογραμμισμένες λέξεις: (5 μόρια)

Ο παππούς **και** η γιαγιά έχουν διαφορετική ηλικία από τον πατέρα και τη μητέρα. Με άλλα λόγια, έχουν **μία** διαφορετική ιστορία από αυτούς. **Όταν** διηγούνται ιστορίες από τα παλιά, τα παιδιά αποκτούν μια εικόνα για το παρελθόν, **που** είναι δύσκολο να **τη** μάθουν από **τους** γονείς τους: « Τότε δεν είχε ψυγείο και κεντρική θέρμανση και **κάποτε** δεν ήξεραν **τι** σημαίνει αεροπλάνο». Μέσα **από** διηγήσεις αυτού του τύπου, το παιδί μαθαίνει να συγκρίνει το **παρελθόν** με το παρόν και συλλαμβάνει την έννοια «χρόνος».

και	
μία	
Όταν	
που	
τη	
τους	
κάποτε	
τι	
από	
παρελθόν	

Ε. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1. Στο παρακάτω κείμενο αφού εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις
α) να τις αντιγράψετε στον πίνακα και
β) να βρείτε το **είδος** της καθεμίας και τη **συντακτική τους θέση**.

Πράγματι, οι παππούδες και οι γιαγιάδες της εποχής μας είναι πολύ συχνά άνθρωποι δραστήριοι, με χίλια δυο ενδιαφέροντα. Οι σημερινοί γονείς πρέπει να το συνειδητοποιήσουν. Αν ψάχνουν για τον παπού και τη γιαγιά του παραμυθιού, δεν έχουν και πολλές πιθανότητες επιτυχίας. Ωστόσο το πρόβλημα παραμένει. Τα παιδιά χρειάζονται μια γιαγιά ή έναν παπού, για να μπορέσουν να αναπτύξουν τις συναισθηματικές ή διανοητικές τους ικανότητες. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να μη στερήσει κανείς από τα παιδιά τον παπού ή την γιαγιά τους. (5 μόρια)

Πρόταση:
Είδος:
Συντακτική θέση:

Πρόταση:
Είδος:
Συντακτική θέση:

Πρόταση:
Είδος:
Συντακτική θέση:

Πρόταση:
Είδος:
Συντακτική θέση:

Πρόταση:
Είδος:
Συντακτική θέση:

2. Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε **τον συντακτικό ρόλο** των υπογραμμισμένων φράσεων.

(10 μόρια)

Απαγορεύεται η είσοδος. .....

Η ρητορική διδάσκονταν από τους σοφιστές. .....

Πρόσφερε γλυκό στον καλεσμένο. .....

Εκείνος είχε διοριστεί στρατηγός. .....

Παρουσίασε τον εαυτό του ως γιατρό. ....

Το ότι δεν έφυγες ήταν θετικό. ....

Έκλαψε από χαρά. .....

Τα παιδιά έπαιζαν στην αυλή τρέχοντας πέρα δώθε. ....

Διαβάζουμε την Ιλιάδα του Ομήρου. .....

Κατηγορήθηκε άδικα για το άγριο έγκλημα. ....

ΣΤ. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(10 μόρια)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ

1ος Καθηγητής:

Βαθμός:

Υπογραφή:

2ος Καθηγητής:

Βαθμός:

Υπογραφή:

Μέσος όρος: